

Arbetsmarknadsdepartementet

103 33 Stockholm

REMISSVAR (A2015/734/ARM)

Tillämpningsdirektivet till utstationeringsdirektivet – Del I (SOU 2015:13)

Övergripande synpunkter

Saco har beretts tillfälle att yttra sig över de förslag som Utredningen om nya utstationeringsregler har lagt fram i ett delbetänkande. Utredningen har ansett sitt uppdrag vara begränsat till att bedöma om svensk rätt stämmer överens med tillämpningsdirektivet och att föreslå nödvändiga åtgärder när det behövs för att uppfylla direktivet. Däremot har det enligt utredningen inte ingått att lämna förslag som går utöver vad tillämpningsdirektivet kräver.

Saco har förståelse för att utredningens omfattande uppdrag kombinerat med den korta tid som utredningen har haft till sitt förfogande bidragit till denna minimalistiska syn på uppdraget. Samtidigt beklagar Saco att frågor som är direkt hänförliga till tillämpningsdirektivet och som är av stor vikt för utstationeringsreglernas funktion på svensk arbetsmarknad lämnats därhän. Det gäller bland annat den möjlighet som nu uttryckligen följer av tillämpningsdirektivet att ställa krav på en företrädare som har behörighet att förhandla och träffa kollektivavtal (se vidare nedan).

Tydligare definition av utstationering

Saco tillstyrker utredningens förslag att i utstationeringslagen tydliggöra vilka omständigheter som kan beaktas vid bedömningen av om det föreligger en faktisk utstationering. Dessa omständigheter tar dels sikte på arbetsgivarens verksamhet och etablering, dels arbetstagarens situation. Det är även ett viktigt komplement att, såsom utredningen gör, exemplifiera dessa omständigheter i förarbetena med utgångspunkt i tillämpningsdirektivets artikel 4.

Förbättrad tillgång till information

Saco har inget att erinra mot utredningens förslag om förbättrad tillgång till information, det vill säga förtydliganden av Arbetsmiljöverkets informationsuppdrag.

Beträffande information om tillämpliga kollektivavtalsvillkor hänvisar vi dock till vårt remissyttrande över utredningens slutbetänkande (SOU 2015:38).

Ett utökat samarbete mellan myndigheter

Saco tillstyrker utredningens förslag om ett utökat samarbete mellan myndigheter inom ramen för IMI.

Saco delar utredningens bedömning att arbetsmarknadens parter inte ska innefattas i detta samarbete genom att utses till behörig myndighet. Vi vill dock i det sammanhanget betona vikten av ett utvecklat samarbete mellan Arbetsmiljöverket och arbetsmarknadens parter, så att relevant information

Tiina Kangasniemi
Samhällspolitiska
avdelningen
08-613 48 06
tiina.kangasniemi@saco.se

Sveriges akademikers
centralorganisation
Box 2206
103 15 Stockholm
Besök: Lilla Nygatan 14
Tel växel: 08-613 48 00
Fax: 08-24 77 01
E-post: kansli@saco.se
www.saco.se

kan erhållas i syfte att övervaka och kontrollera utstationerade arbetstagares arbets- och anställningsvillkor som följer av kollektivavtal.

Administrativa krav och kontrollåtgärder

I artikel 9 i tillämpningsdirektivet anges vilka nationella administrativa krav och kontrollåtgärder som är tillåtna.

Utredningen finner att de svenska reglerna om anmälningsskyldighet vid utstationering, vilka innefattar en skyldighet för utstationerande arbetsgivare att anmäla en kontaktperson, är förenliga med tillämpningsdirektivet. Saco har inget att erinra mot denna slutsats i sak. Av artikel 9.1 följer dock att medlemsstat kan gå längre och får ställa krav på att det vid behov ska utses en kontaktperson som ska vara en företrädare genom vilken arbetsmarknadens parter kan inleda kollektivavtalsförhandlingar. Kontaktpersonen ska på skälig och motiverad begäran stå till förfogande.

Saco har sedan långt tid förespråkade ett krav på en företrädare för utstationerande företag som har behörighet att förhandla och träffa kollektivavtal. Ett sådant krav är av stor vikt för utstationeringsreglernas funktion på svensk arbetsmarknad och nu när rättsläget tydliggjorts genom tillämpningsdirektivet anser vi att det hade varit önskvärt att utredningen även lämnat ett sådant förslag. Vår förhoppning är dock att den parlamentariska utstationeringskommittén ska göra det.

Ökad möjlighet för utstationerade arbetstagare att tillvarata sina rättigheter i Sverige

Saco ställer sig i grunden bakom utredningens förslag som innebär att en utstationerad arbetstagare ska kunna åberopa arbets- och anställningsvillkor enligt kollektivavtal som slutits mellan en svensk arbetstagarorganisation och ett utstationerande företag, även när arbetstagaren inte är medlem i den avtalslutande organisationen. Saco tillstyrker att arbetstagaren ska kunna väcka talan vid svensk domstol för att göra sin rätt gällande.

Denna rättighet är dock enligt förslaget begränsad till den hårda kärnan. Den omfattar med andra ord inte kollektivavtalsvillkor som går utöver den hårda kärnan och som ingår i kollektivavtal som en utstationerande arbetsgivare tecknat frivilligt med en svensk arbetstagarorganisation. Denna begränsning motiverar utredningen med att dess uppdrag endast omfattar genomförandet av tillämpningsdirektivet och därmed endast villkor inom den hårda kärnan. Saco förordar att även villkor som går utöver den hårda kärnan ska omfattas, något som för övrigt bör anses EU-rättsligt möjligt med tanke på att artikel 3.7 i utstationeringsdirektivet klargör att direktivet inte ska hindra tillämpning av arbets- och anställningsvillkor som är förmånligare för arbetstagarna.

Utredningen föreslår vidare att rätten att väcka talan vid svensk domstol inte ska omfatta arbetstagare vars arbetsgivare har sin hemvist i tredje land. Detta ligger i linje med att utredningen tar bort den rättighet som gäller idag i enlighet med 21 § utstationeringslagen för dessa arbetstagare att väcka talan i svensk domstol vid tvist om arbets- och anställningsvillkor som följer av lag (5 och 7 §§ utstationeringslagen).

Beträffande domsrätten baserar utredningen sina förslag på den nya Bryssel I-förordningen. Analysen och slutsatserna i denna del är inte självklara. I förordningen finns behörighetsregler till skydd för arbetstagarna och med utredningens tolkning och förslag så ger dessa skyddsregler tvärtom dess syfte ett försvagat skydd. Saco anser att rätten att väcka talan vid svensk

domstol både avseende villkor i lag och i kollektivavtal ska omfatta utstationerade med arbetsgivare som har hemvist i tredje land. Det krävs under alla förhållanden en mer fördjupad analys av rättsläget innan lagstiftaren väljer att försvaga skyddet för dessa arbetstagare.

Ökat skydd mot repressalier

Saco tillstyrker i huvudsak utredningens förslag att införa ett skadeståndssanktionerat förbud mot repressalier från arbetsgivaren om arbetstagaren väcker talan vid svensk domstol om de arbets- och anställningsvillkor som arbetstagaren har rätt till. Vi anser dock att skyddet även ska omfatta utstationerade arbetstagare med anställning i företag med hemvist i tredje land.

Saco tillstyrker även den bevisbörderegeln som föreslås och som syftar till att ge arbetstagaren en bevislättning.

Stärkt möjlighet till indrivning

Saco tillstyrker utredningens förslag att införa en möjlighet att över medlemsstaternas gränser verkställa administrativa avgifter för bristande efterlevnad av bestämmelser om utstationering.

Saco bilägger yttranden från Sacoförbunden Akademikerförbundet SSR, Jusek och Sveriges Ingenjörer.

Med vänlig hälsning

Sveriges akademikers centralorganisation

Robert Boije

Lena Maier Söderberg